

**“PROŠIRENO ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI
PRIBAVLJENE KRIVIČNIM DJELIMA - TEORIJSKI,
MEĐUNARODNO-PRAVNI I KOMPARATIVNO-PRAVNI
ASPEKTI”, AUTORI - Darko Datzer, Miodrag N. Simović, Vladimir
M. Simović, Eldan Mujanović, Haris Halilović, Radmila Dragičević-
Dičić, Damira Delost, Maria Vittoria De Simone**

Prikaz knjige

**“EXTENDED CRIMINAL CONFISCATION - A THEORETICAL,
INTERNATIONAL AND COMPARATIVE LEGAL VIEW”,
AUTHORS - Darko Datzer, Miodrag N. Simović, Vladimir M.
Simović, Eldan Mujanović, Haris Halilović, Radmila Dragičević-Dičić,
Damira Delost, Maria Vittoria De Simone**

Book Review

Azra JAMAKOVIĆ

U izdanju Centra za istraživanje politike suprotstavljanja kriminalitetu (CPRC) i Javne ustanove Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine iz Sarajeva 2017. godine objavljena je knjiga Prošireno oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima: teorijski, međunarodno-pravni, komparativno- pravni aspekti (ISBN 978-9926-8148-1-6) urednika prof. dr. sc. Eldana Mujanovića i prof. dr. sc. Darka Datzera. „Prošireno oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima: teorijski, međunarodno- pravni, komparativno- pravni aspekti“ djelo je autora Darka Datzera, Miodraga N. Simovića, Vladimira M. Simovića, Eldana Mujanovića, Harisa Halilovića, Radmile Dragičević- Dičić, Damire Delost, Marie Vittoria De Simone napisano na ukupno 127 strana teksta latiničnim pismom. Sadržajno knjiga se sastoji od predgovora, dva dijela: I. Pojam i međunarodnopravni aspekti proširenog oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima, II. Prošireno oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima u domaćem i uporednom zakonodavstvu, zaključka i popisa literature.

U predgovorima koji prethode prvom dijelu rada, urednici prof. dr. sc. Eldan Mujanović i prof. dr. sc. Darko Datzer kao i direktor Centra za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine te predsjedavajuća Organizacionog odbora XV Savjetovanja iz krivičnopravne oblasti naglašavaju i upućuju na ogroman značaj koji ima institut prošireno oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima kako za krivični postupak tako i za izgradnju povjerenja u institucije sistema.

„Teorijski aspekti normiranja posebnih oblika oduzimanja imovinske koristi“ naziv je prvog odjeljka prvog dijela knjige. U ovom odjeljku autori upućuju na važnost koju ima institut oduzimanja imovinske koristi u borbi protiv kriminala. Autori u ovome odjeljku objašnjavaju: pravni karakter oduzimanja imovinske koristi koja je pribavljena krivičnim djelima, gdje navode da je to u brojnim zakonodavstvima pa tako i bosanskohercegovačkom posebna krivičnopravna mjera, načela uređenja oduzimanja imovinske koristi, te obim primjene navedenog instituta. Dalje u ovom odjeljku autori navode posebne vidove oduzimanja imovinske koristi te objašnjavaju šta se smatra proširenim oduzimanjem imovinske koristi, navode uslove koje je potrebno ispuniti da bi se primijenio ovaj vid oduzimanja imovinske koristi. Također, autori naglašavaju da bi se uopće pristupilo proširenom oduzimanju imovinske koristi, osoba ili više njih mora biti osumnjičena odnosno osuđena za teško krivično djelo. Dalje, u ovom dijelu autori su dali prikaz utvrđivanja deliktne porijekla imovine kao i prikaz neuspjeha optuženika odnosno držatelja stvari ili prava u objašnjavanju zakonitog porijekla imovine kao jednog od preduvjeta proširenog oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima.

U drugom odjeljku prvog dijela knjige koji nosi naziv „ Pregled međunarodnih izvora koji uređuju materiju proširenog oduzimanja imovinske koristi“ autor daje prikaz značaja i vrste izvora koji uređuju navedenu oblast, a to su: univerzalni izvori (Ujedinjene nacije), regionalni izvori (Vijeće Evrope, Evropska unija). Autor se u ovom dijelu vješto koristi literaturom drugih autora.

„Prošireno oduzimanje imovinske koristi i zaštita ljudskih prava“ naziv je trećeg odjeljka prvog dijela knjige gdje autori daju prikaz grupe ljudskih prava koja su važna u pogledu postupka za prošireno oduzimanje imovinske koristi. U vezi s tim, autori daju kratak osvrt i na pregled sudске prakse ESLJP kao i prakse Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

Drugi dio knjige nosi naziv „ Prošireno oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima u domaćem i usporednom zakonodavstvu“ i podijeljen je na četiri odjeljka u kojima autori prikazuju i opisuju propise i druge mjere prilikom primjene instituta oduzimanja imovinske koristi prema zakonodavstvu Bosne i Hercegovine, Italije, Republike Hrvatske i Republike Srbije.

U prvom odjeljku drugog dijela knjige koji nosi naziv „ Prošireno oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u Bosni i Hercegovini“ autori daju prikaz zakonskih propisa kojima se uređuje oduzimanje imovinske koristi kako na državnom tako i na nivou entiteta. Autori navode da iako propisi u Bosni i Hercegovini u vezi sa proširenim oduzimanjem imovinske koristi nisu najbolji, ipak pružaju sve pravne mogućnosti da se prošireno oduzimanje u procesnopravnom smislu pokrene i vrši. Autori naglašavaju da je najvažnije da ovaj institut kao i njegovu primjenu u prvom redu tužioc učini neizostavnim dijelom postupka. Također, autori u ovom dijelu daju prikaz mjera osiguranja i postupka za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom te navode i lex specijalist propise o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

Dio knjige pod nazivom „ Imovinsko suzbijanje organiziranog kriminala u talijanskom zakonodavstvu“ razmatra italijanska iskustva u pogledu operativnih modaliteta mafijaškog kriminaliteta, širenje talijanskog modela. Također, ovaj dio knjige razmatra instrumente imovinskog suzbijanja u talijanskom zakonodavstvu kao što su obično trajno oduzimanje i prošireno oduzimaju. Autori naglašavaju da su pretpostavke za primjenu postupka proširenog oduzimanja imovine : osuđujuća presuda ili krivični nalog i disproporcija između ukupne imovine koja pripada subjektu i prijavljenog prihoda ili privredne djelatnosti koju obavlja ukoliko se ne dokaže legitimno porijeklo istog. Dalje, u ovom dijelu autori daju prikaz i opisuju sistem mjera prevencije.

„Prošireno oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom u Republici Hrvatskoj“ naziv je trećeg odjeljka drugog dijela knjige. U ovom odjeljku autori stavljaju akcenat na značaj instituta oduzimanja imovinske koristi kao posebne kaznenopravne mjere i objašnjavaju kako je navedeni institut reguliran propisima Kaznenog zakona i Zakona o kaznenom postupku. Autori također u ovom dijelu daju i kratak pregled sudske prakse te u vezi s tim navode neka rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

U radu pod nazivom „Prošireno oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima u Republici Srbiji“, autori prezentiraju rješenja posebnog Zakona o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog djela koji je kako navode revolucionaran u smislu da niko ne može zadržati imovinsku korist stečenu krivičnim djelom. Zakon o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog djela je u dva navrata izmijenjen, a sve u cilju njegove efikasnije primjene. Autori također detaljno pristupaju objašnjenju sadržaja Zakona kao i njegovih osnovnih načela. Dalje se u ovom dijelu autori bave prikazom postupaka kako privremenog tako i trajnog oduzimanja imovine. Na kraju četvrtog odjeljka drugog dijela knjige autori daju prikaz upravljanja oduzetom imovinom i prikaz međunarodne saradnje koja je od izuzetne važnosti, te govore o potrebi za ovim Zakonom i njegovom primjenom u praksi.

Knjiga Prošireno oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima- teorijski, međunarodno- pravni i komparativno- pravni aspekti daje odgovore na mnoga pitanja koja se često postavljaju u borbi protiv korupcije i teških oblika kriminala putem oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom. Potrebno je, međutim, napomenuti da se radi o poprilično novom institutu koji još nije doživio svoj puni razvoj u praksi, te će ova publikacija biti veoma koristan izvor spoznaja za širok krug profesionalaca koji postupaju u praksi. Publikacija će zasigurno služiti čitaocima za sticanje novih i nadogradnju postojećih znanja o proširenom oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

Potrebno je naglasiti jasnoću jezika kojim su pisani dijelovi ove knjige kao i preglednost teksto-va koji će biti zanimljivi kako za praktičare tako i za sve profesionalce koji rade na otkrivanju, dokazivanju i krivičnom gonjenju počinitelja teških krivičnih djela kojima je pribavljena imovinska korist. Tekst je kod svih autora koncizan i razumljiv i kao takav je preporučljiv svima onima koji žele da prošire svoja znanja iz oblasti oduzimanja imovinske koristi ostvarene krivičnim djelima.

Podaci o autorici

Azra Jamaković, magistar kriminalistike, diplomirala i magistrirala na Fakultetu za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu gdje je i angažirana kao volonter pri Institutu za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Sarajevo. Trenutno student III ciklusa studija na Fakultetu za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu.

E-mail: azra-jamakovic@hotmail.com; azrajamakovic@fkn.unsa.ba